

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Tietoisku MARA- ilmoitusmenettelystä ja jätteen hyödyntämisestä Pirkanmaalla

Ylä-Pirkanmaan verkostoitumisvieras 11.10.2022

Pirkanmaan ELY-keskus, Emmi Pajunen

MARA-ilmoitusmenettely tiivistetysti

- Nykyinen Vna 843/2017 (asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa eli ns. MARA-asetus) tullut voimaan 1.1.2018, aiempi asetus vuodelta 2006
- Asetuksen mukainen jätteen hyödyntäminen ei vaadi ympäristölupaa, mutta siitä on tehtävä etukäteen ilmoitus ELY-keskukselle
- Ilmoitusmenettelyllä ei saa hyödyntää jätteitä maankäytöltään herkillä alueilla (luonnonsuojelu- ja pohjavesialueet, ravintokasvien viljelyalueet, tulvavaara-alueet, asuinalueet ja lasten leikkipaikat)

MARA-asetus tiivistetysti

- Asetus koskee jätteiden laitosmaista tai ammattimaista hyödyntämistä maarakentamisessa
- Hyödyntämiskohteet: väylät, kentät, vallirakenteet sekä teollisuus- ja varastorakennusten pohjarakenteet
- MARA-asetusta sovelletaan suunnitelmalliseen jätteen hyödyntämiseen sekä siihen liittyvään väliaikaiseen varastointiin

Käsitelty jätteenpolton kuona

Betonimurske

Rengasleike (-rouhe) ja kokonaiset renkaat

Kivihiiilen, turpeen ja puun polton lento- ja pohjatuhkat sekä leijupetihiekka

Maralla hyödynnettävät jätteet

Asfalttimurske

Valimohiekat

Kalkit

Tiilimurske

MARA-asetus tiivistettynä

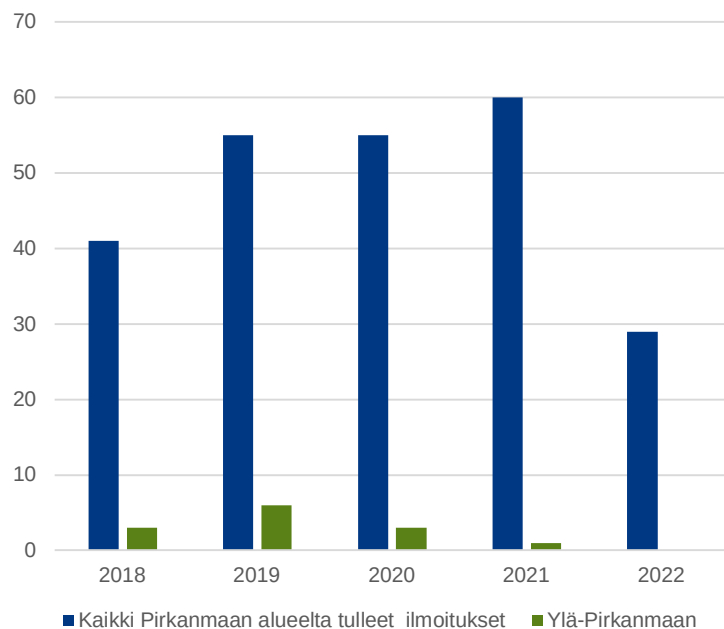
- Muut vaatimukset jätteille & hyödyntämiselle
 - Jätekerroksille asetettu enimmäiskerrospaksuudet maarakennuskohteittain, esim. väylät, kentät & pohjarakenteet max 1,5 m ja vallit max 5 m
 - Jätteiden ympäristökelpoisuus ja tekninen soveltuvuus selvitettävä etukäteen
 - Varastointiaika: suojaamatta max 4 viikkoa, suojattuna max vuosi ennen hyödyntämistä
 - Muut laatuvaatimukset esim. palakoolle sekä rakennus- ja purkubetonin sisältämille epäpuhtauksille
 - Jätteen luovuttajalla tulee olla laadunvarmistusjärjestelmä & kuvaus näytteenotosta (näytteenottopöytäkirja)

MARA-ilmoituksen käsittely ja hyödyntämisen valvonta

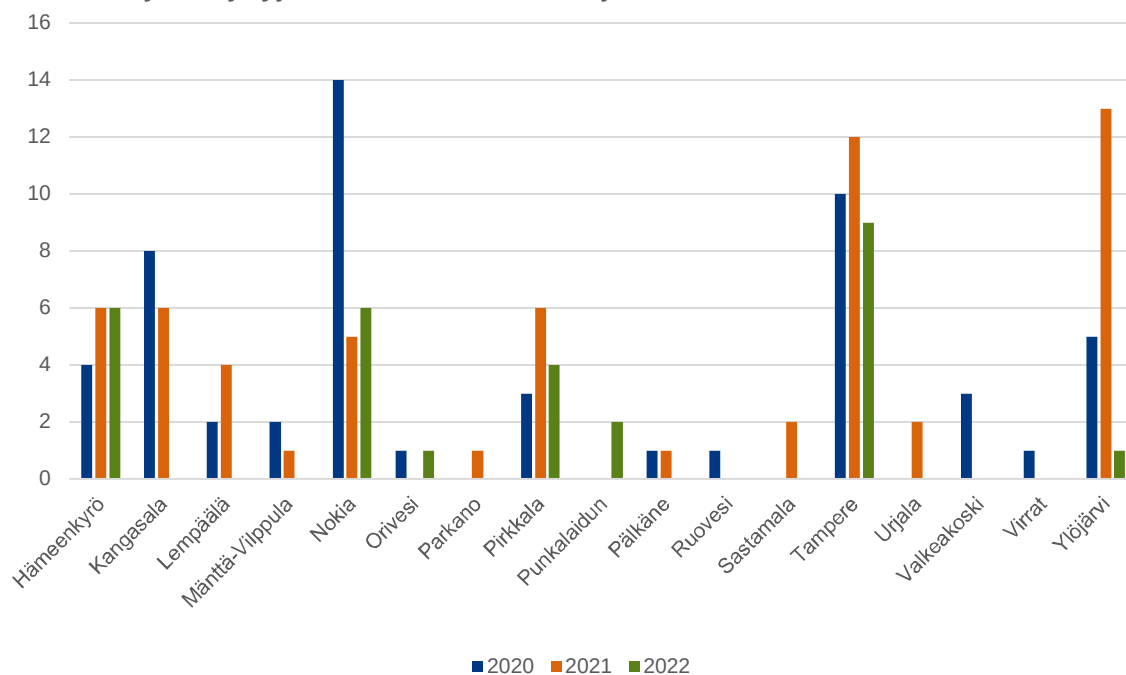
- Ilmoitus tehdään sille ELY-keskukselle, jonka toimialueella hyödyntämispaikka sijaitsee
- Nykyisin ilmoitus on mahdollista tehdä aluehallinnon sähköisen asiointipalvelun kautta [Aluehallinnon asiointipalvelu \(ahp.fi\)](http://ahp.fi), sähköpostitse tai postitse
- Mikäli ilmoituksessa on kaikki tarvittavat tiedot, sen käsittely vie noin viikon ELY-keskuksessa
- ELY-keskus lähettää tiedon, kun ilmoitus on käsitelty -> sen jälkeen hyödyntämisen saa aloittaa
- ELY-keskus tekee pistokoeluonteisesti tarkastuksia kohteisiin
- Maarakennuskohteen valmistuttua tulee toimittaa toteutuneesta jätteen hyödyntämisestä loppuraportti ELY-keskukseen.

Tilastotietoa

Pirkanmaan ELY-keskuksessa vuosittain hyväksytyt MARA-ilmoitukset

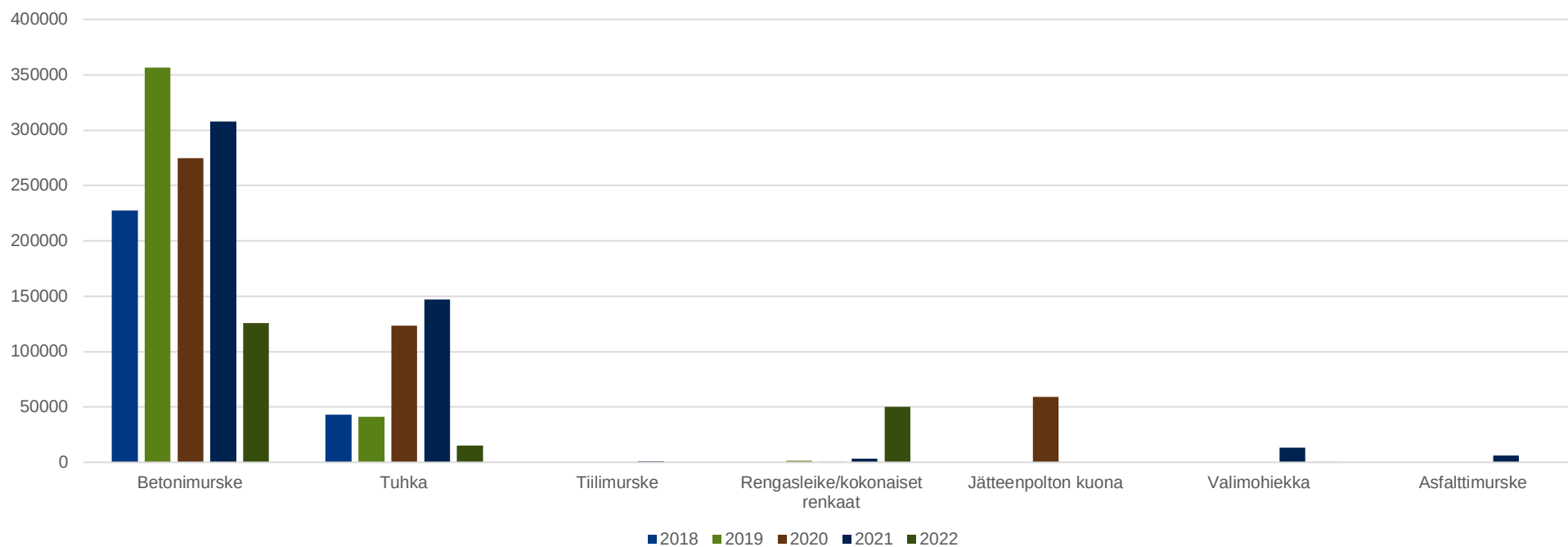

Hyväksytyjen MARA-ilmoitusten jakautuminen kunnittain

Tilastotietoa

Ilmoitetut jätteiden hyödyntämismäärät Pirkanmaalla (t/v)

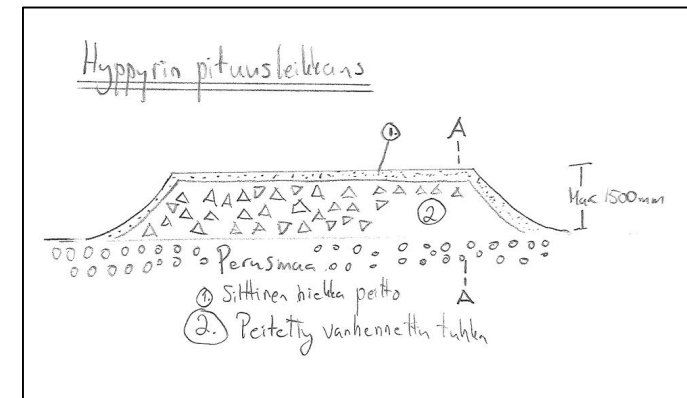
Esimerkkejä onnistumisista

- **Kunnat aktiivisina toimijoina**
 - Esim. Tampere ja Pirkkala
 - hyödynnetty mm. betonimursketta ja tuhkia mm. katujen perusparannushankkeissa, kevyen liikenteen väylissä ja raitiotien rakentamisessa
 - Massakoordinaattori (Tre) ja hyvät kokemukset
- **Maarakennusurakoitsijat ja jätteenluovuttajat aktiivisina toimijoina**
 - Esim. Nokia ja Ylöjärvi
 - erilaisia hyödyntämiskohteita (väylät, kentät) teollisuusalueista maataloihin
 - Pitkäjänteinen työ markkinoinnin eteen
 - Usein urakoitsija/jätteenluovuttaja hoitaa ilmoitusmenettelyn

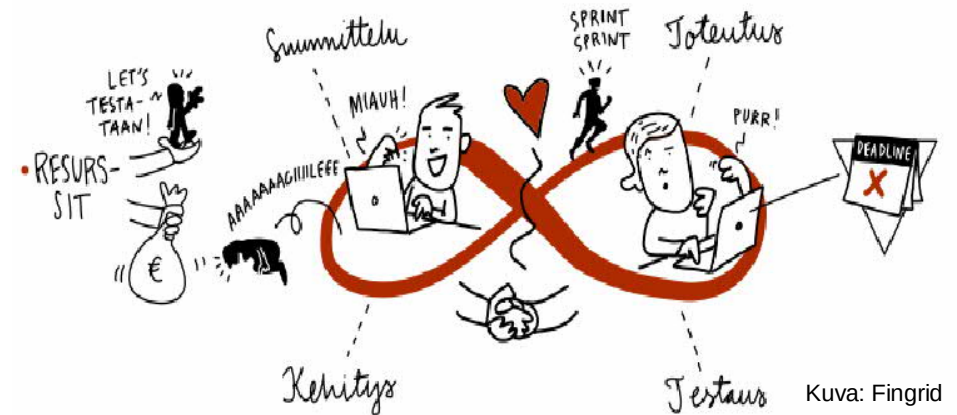
Esimerkkejä onnistumisista

- Lainsäädäntömuutokset, rohkeat kokeilut ja uudet avaukset
 - MARA-asetuksen muutoksen myötä yksityistiet tulivat mukaan ilmoitusmenettelyn piiriin
 - > useissa metsäautoteissa hyödynnetty tuhkaa esim. Juupajoella, Jämsässä ja Orivedellä, samoin maatalojen teissa hyödynnetty uusiomateriaaleja esim. Mänttä-Vilppulassa
 - Väylävirasto: VT3 Hämeenkyrönväylä (hyödynnetty mm. tuhkaa)
 - Pyöräilyväylät ja hyppyyrit Sappeen laskettelukeskukseen hyödyntäen mara-asetuksen mukaista tuhkamursketierakennetta
 - Tampereen Yliopistonkatu: kiertotalouden mukaiset hankintakriteerit

Kehittämistarpeet

- Tiedonvaihdon lisääminen
 - kunnan sisällä, naapurikuntien kesken sekä kunnan ja yritysten välillä
- Hankintakäytäntöjen kehittäminen
 - Kiertotalouskriteerit mukaan hankintoihin
- Purku- ja rakennuskohteiden yhteensovittaminen
 - Alueellinen tarkastelu ja pitkän aikavälin suunnittelu
- Rohkeus uusiin kokeiluihin
- Materiaalin laadunvarmistus (erityisesti rakennus- ja purkutoiminnasta peräisin oleva betoni- ja tiilimurske)
 - Edustava näytteenotto, riittävät analyysit ja dokumentointi (näytteenottopöytäkirja)
- MARA-ilmoitusmenettelyn sujuvuuden parantaminen
 - Yhteydenotto tarvittaessa ELY-keskukseen jo hankkeen suunnitteluvaiheessa tai ennen ilmoituksen tekemistä, jotta välttäisi turhilta täydennyspyynnöiltä
 - Toteutuneiden hankkeiden raportoinnin tehostaminen

Laadultaan mara-asetuksen vastaista betonijätettä

Lisätietoa

- MARA-ilmoitusmenettely

- [https://www.ymparisto.fi/fi-fi/asiointi_luvat_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/luvat ilmoitukset ja rekisterointi/ysln kertaluonteisen toiminnan ilmoitusmenettely/Jatteiden hyodyntaminen maarakentamisessa](https://www.ymparisto.fi/fi-fi/asiointi_luvat_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/luvat_ilmoitukset_ja_rekisterointi/ysln_kertaluonteisen_toiminnan_ilmoitusmenettely/Jatteiden_hyodyntaminen_marakentamisessa)
- Pirkanmaan ELY-keskuksen MARA-ilmoitusten käsittelijät: Enni Virtanen, puh. 0295 036 362, Eeva-Maija Haukka, puh. 0295 027 013 ja Emmi Pajunen 0295 021 381, sähköposti: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi
- Keski-Suomen ELY-keskuksen MARA-ilmoitusten käsittelijä: Pekka Pulkkinen, puh. 0295 024 803, pekka.pulkkinen@ely-keskus.fi

- Yliopistonkadun rakennusurakka

- [https://tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Viranhaltijat/Johtaja kaupunkiympaumIristoumIn palvelualue/Yliopistonkadun rakennusurakka\(213814\)](https://tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Viranhaltijat/Johtaja_kaupunkiympaumIristoumIn_palvelualue/Yliopistonkadun_rakennusurakka(213814))
- <https://figbc.fi/wp-content/uploads/sites/4/2021/10/Yliopistonkadun-hankinta.pdf>

Pari tietoisikua jätteen hyödyntämistä koskevista lainsäädäntöuudistuksista

11.10.2022 |

Betoni-EEJ ("betonimurske ei enää jätettä -asetus")

- Valtioneuvoston asetus betonimurskeen jätteeksi luokittelun päättymisen arviointiperusteista on tullut voimaan 1.9.2022
- Asetuksessa määritellään kansallisesti arviointiperusteet (kriteerit), joilla betonijätteestä valmistettu murske lakkaa olemasta jätettä ja voidaan saattaa markkinoille tuotteena
- Asetusta sovelletaan valmistajaan, jolla on ympäristölupa betonijätteen murskaustoimintaan tai jonka toiminnassa murskataan betonijätettä kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (858/2018) nojalla. (ts. ei siis koske kaikkia betonimurskeen valmistajia)

Betoni-EEJ-asetus

- Sisältää säännökset betonijätteen käsittelyvaatimuksista sekä betonimurskeen hyväksytyistä käyttötarkoituksista ja käyttötarkoituskohdaisista laatuvaatimuksista
- Betonimurskeen haitta-aineille on asetettu tiukat raja-arvot ja raaka-aineen laadunvalvontavelvoitteet pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi
- Betonimurskeen valmistajan on ilmoitettava asetuksen mukaisten arviointiperusteiden käyttöönotosta kirjallisesti valvontaviranomaiselle. Ilmoitukseen tulee sisältyä selvitys valmistajan laadunvarmistusjärjestelmästä. Ilmoitus on tehtävä vähintään 30 vrk ennen arviointiperusteiden käyttöönottamista.
- Lisäksi valvojalle tulee vuosittaiset raportointivelvollisuudet koskien betonimurskeen laaduntarkkailua
- Asetus tuo betonijätteen käyttöön yhden uuden väylän (betoni-EEJ:tä voidaan hyödyntää, kuten mitä tahansa vastaavaa tuotetta). Betonimurskeen vanhat käyttötavat, kuten ns. MARA-asetuksen mukainen maarakennuskäyttö, jäävät voimaan.

Maa-ainesjätteiden ja ylijäämämaiden hyödyntämistä koskeva lainsäädäntötyö

- Ympäristönsuojelulakia ollaan parhaillaan päivittämässä pilaantuneita maita ja pohjavettä koskevien pykälien osalta seuraavasti:
 - Soveltamisalan laajentaminen koskemaan maaperän lisäksi pohjavettä
 - Edustavan näytteenoton määrittely ja vaatimus uutena mukaan
 - Vna 214/2007 mukaisten kynnys- ja ohjearvojen osittainen päivitys
 - Arviointimenettelyn tarkistaminen
 - Uusi 14a-luku
 - rakentamisen yhteydessä kaivettavat maa-ainekset ja niiden hyödyntäminen, koskisi maa-aineksia, joilla on tiettyjä haitallisia ominaisuuksia)
 - Jatkossa mahdollisesti useampi erillinen ilmoitusmenettely

MASA-asetus

- Ympäristönsuojelulain valmisteilla olevia PIMA-pykäliä täydentämään tulisi myös uusi MASA-asetus
 - Valtioneuvoston asetus maa-ainesjätteen hyödyntämisestä maarakentamisessa
 - Sen tavoitteena rakentamisen ylijäämämaiden (maa-ainejätteiden) hyödyntämisen edistäminen
 - Asetuksessa määriteltäisiin 14a luvun mukaisen ilmoituksen ja sitä koskevan päätöksen sisältö sekä niihin perustuvan toiminnan vaatimukset
 - Asetukseen jätettäisiin myös mahdollisuus tietyistä vaatimuksista poikkeamiseen tapauskohtaisen harkinnan perusteella
 - Voimaan mahdollisesti syksyllä 2024